

گولچنیک

له سیفاتی پیغه مبهری خواستار صلی الله علیه و آله

الشیخ: إبراهيم بن عبد الله المزروعی

وهرگیرانی

ستافی مالپه ری وده لاهه کان

له بلاو کراوه کانی

مالپه ری به ههشت و وده لاهه کان

ba8.org

walamakan.com

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على خاتم النبيين ، وأشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له ، وأشهد أن محمداً عبده ورسوله ، أما بعد :

قسه کردن له سه ر پیغه مبهری خوا ﷺ له راستیدا بهیه ک ستون یان دوو راپورت یان سی کتیب و دانیشتن و نووسین تهواو نابیت و کوتایی نایهت و زور دریژ و نه براوهیه ، بهلام ئه وهی ههیه ئه وهیه که پیویسته موسلمان ئاکار ومامه له و هه ل سوکهوت و رهوشت وخواپه رستی پیغه مبه ره که ی بزانیّت بو ئه وهی له خویدا رنگ بداته وه و روژانه پیاده یان بکات ههتا وای لی دیت ده بنه خوویه کی دانه براو لی و بو ئه وهی خو شه ویستی بو زیاتر بیت. جا لی ره دا باسی هه ندیک له سیفاته جهسته یی و رهوشتیه کانی ده که ین ﷺ :

سیفاتی جهسته یی :

* پیغه مبهری خوا ﷺ له هه موو که س ده موچاوی جوانتر بوو وه له هه موو که س رهوشت و جهسته یی باشت وریکتر بوو، وه بالای نه زور بهرز بوو نه کورتیش بوو. (۱)

* پیغه مبهری خوا ﷺ ده موچاوی سپی و گه شاهه بوو (۲).

(۱) (متفق علیه) .

(۲) (رواد مسلم ، حدیث ۲۴۳۰)

* پیغمبهری خوا ﷺ که سیکی چوارشانه بوو نیوان شانہ کانی پان بوو وه ریشی چر بوو. وکان^(۱)

ئەنەس دەلیت: " پیغمبهری خوا ﷺ رنگی کراوه ودره وشاوه بوو عارقه که ی وه کو گه وه ره بوو، که ری ده کرد به ره و پی شه وه درویش (واته پی نه ده خشانده به زویدا وئه ملا وئه ولای نه ده کرد) وه دهستم نه داوه له هیچ جوریک له ئاوریشم نه رمتر بوویت له ناوله پی پیغمبهری خوا ﷺ وه بونی هیچ میسک یان عه نه بریکم نه کردوه که بوخوشت بوویت له بونی پیغمبهری خوا ﷺ^(۲)

* له فهرموده ی ئوم مەعبه ده وه هاتوه که دهلیت: " پیاویکم بینی که ره دهنگ دره وشاوه و ده موچا و روون و کراوه بوو... رومه تی جوان و سه رنجرا کیش بوو وه ریشی چروپر بوو، جوانترین و به هه یبه تترین کهس بوو^(۳)

جابری کوری سه موره ﷺ دهلیت: " پیغمبهری خوا ﷺ ده می گه وه ره بوو وه له تی پیلوی چاوی دریز بوو وه گوشتی پاژنه ی کهم بوو^(۴)

* جابری کوری سه موره دهلیت: " پیغمبهری خوا ﷺ تووکی ریشی زور بوو^(۱).

(۱) (رواه البخاري) .

(۲) (متفق علیه) .

(۳) حدیث حسن قوی رواه الحاکم وصححه . قال ابن کثیر (قصه أم معبد مشهورة مروية من طرق یشد بعضها بعضاً)

(۴) رواه مسلم ح ۲۳۳۹ ، راجع شرح النووي ۹۳/۱۵ .

* عه‌لی کورې ئه‌بی تالب رضی‌الله‌عنه ده‌لیت: " پیغمبه‌ری خوا صلی‌الله‌عنه نه کورت بوو وه نه درټیش بوو، سه‌رو ریشی گه‌وره بوو " (۲).

* ئه‌نه‌س رضی‌الله‌عنه ده‌لیت: " قزی پیغمبه‌ری خوا صلی‌الله‌عنه هه‌تا لای نیوه‌ی گوی بوو " (۳).

* ئه‌بی ره‌مه‌سه‌ی ته‌یمی ده‌لیت: " خۆم و کوره‌که‌م هاتم بۆ لای پیغمبه‌ری خوا صلی‌الله‌عنه بینیم مووه سپیه‌کانی به‌خه‌نه سوور کردووه " (۴).

* وه پرسیار کراوه له ئه‌به‌هوره‌یره که ئایا پیغمبه‌ری خوا صلی‌الله‌عنه بۆیه‌ی کردووه؟ ئه‌ویش وتویه‌تی: به‌لێ " (۵).

* وه له سه‌حیحی بوخاریدا هاتووه که ئوم سه‌له‌مه تووکیکی له تووکه بۆیه کراوه‌کانی پیغمبه‌ری خوا صلی‌الله‌عنه ی ده‌رکردووه. (کتاب اللباس)

* وه ئه‌نه‌س ده‌لیت: " من قزی پیغمبه‌ری خوا صلی‌الله‌عنه م بیني بۆیه کرابوو " (۶).

(۱) أخرجه مسلم

(۲) أحمد والحاكم وصححه الألباني في الشمائل رقم (۴)

(۳) البخاري المختصر رقم (۶۵)

(۴) أبو داود وصححه الألباني في مختصر الشمائل رقم (۲۱).

(۵) صححه الألباني في مختصر الشمائل رقم (۳۷).

(۶) مختصر الشمائل رقم (۴۰) ورجح النووي خضاب رسول الله في شرح حديث مسلم رقم (۳۶۳۰) وابن حجر في الفتح

في اللباس ، وللمزيد راجع كلام الألباني في مختصر الشمائل تحت الأرقام (۴۰-۴۱)

* هەر له ئەنەسه‌وه ده‌لیت: " پیغمبه‌ری خوا ﷺ سی جار قسه‌ی دووباره ده‌کرده‌وه بو
ئه‌وه‌ی لی‌ی تی‌ی بگهن" (۱).

* له عبدالله ی کوری حارسه‌وه ده‌لیت: " هیچ که‌سم نه‌بینیوه ئە‌وه‌نده‌ی پیغمبه‌ری
خوا ﷺ دم به‌ خنده‌ و بزه بیت" (۲).

* وه پیغمبه‌ری خوا ﷺ به‌شه‌رم‌تربووه له کچی‌کی تازه‌پی‌گه‌یشتوو له‌نیو په‌رده‌و
ژوره‌که‌ی خویدا" (۳).

سیفاته ئاکاری و ره‌وشتیه‌کانی پیغمبه‌ری خوا ﷺ :

* پیغمبه‌ری خوا ﷺ ره‌وشت و ئاکاری له‌هه‌موو که‌س ته‌واوتر و جوان‌تر بوو، وه به‌سه
بو ئە‌و راستیه‌ که‌ خ‌وای گه‌وره‌ فه‌رم‌وویه‌تی: (وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ) القلم (۴) واته‌:
به‌راستی تو ئە‌ی محمد له‌سه‌ر ره‌وشت و ئاکاری‌کی به‌رز و جوانی.

* ئە‌نە‌س ده‌لیت: پیغمبه‌ری خوا ﷺ ده‌موچاوی له‌هه‌موو که‌س جوان‌تر بوو وه
ره‌وشت و ئاکاریشی له‌ هه‌موویان باشت و چاک‌تر بوو (۴).

(۱) أخرجه البخاري حديث:

(۲) صححه الألباني في مختصر الشرائع رقم (۱۹۴)

(۳) متفق عليه.

(۴) أخرجه البخاري.

* هه‌روه‌ها ده‌لیت: پیغمبه‌ری خوا ﷺ دهم شر و قسه پیس و جنیودهر و نه‌فره‌تکار نه‌بوو^(۱).

* عائیشه ده‌لیت: پیغمبه‌ری خوا ﷺ بو هیچ بابته وشتیکی خوی تۆله‌ی نه‌ده‌کرده‌وه مه‌گهر سنووریکی خوا پیشیل بکرایه ئەوا تۆله‌ی ده‌کرده‌وه له‌به‌ر خوا^(۲).

* وه پیغمبه‌ری خوا ﷺ خوی هانی موسلمانانی داوه له‌سه‌ر ره‌وشت جوانی و فه‌رموویه‌تی: "إِنْ مِنْ أَحْبَبَكُمْ إِلَيَّ وَأَقْرَبَكُمْ مِنِّي مَجْلَسًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَحْسَنَكُمْ أَخْلَاقًا"^(۳) واته: خو‌شه‌ویستترینان به‌لای منه‌وه و نزیکترین مه‌جلیستان له‌ منه‌وه له‌ روژی دوایدا ئەوانه‌تانن که ره‌وشت وئاکاریان له‌ هه‌مووان جوانتر وباشتره‌.

* ئەنه‌س ده‌لیت: هیچ که‌س نه‌بوو ئەوه‌نده‌ی پیغمبه‌ری خوا ﷺ خو‌شه‌ویست بی‌ته به‌لای هاوه‌لانه‌وه به‌لام که ده‌هاته لایان و ته‌شریفی ده‌هینا له‌به‌ر پیی هه‌لنه‌ده‌سان له‌به‌ر ئەوه‌ی ده‌یانزانی پیی ناخو‌شه^(۴).

(۱) أخرجه البخاري.

(۲) متفق عليه.

(۳) أخرجه الترمذي.

(۴) صححه الألباني في مختصر الشمائل رقم (۲۸۹).

* عمره ده لیت: به عائیشه و ترا: آیا پیغمه مبهري خوا ﷺ چی ده کرد له ماله وه دا؟
ته ویش وتی: ته ویش مروقیك بوو خوئی به دواي ته سپیدا ده گه را له نیو که لویه له که یدا و شیری
ناژله که ی دده وشی و خرمه تی خوئی ده کرد^(۱).

* عائیشه ده لیت: پیغمه مبهري خوا ﷺ دهم پیس و جنیوده ر نه بوو وه له نیو بازاردا
هاواری نه ده کرد و دهنگی به رزنه ده کرده و به خراپه پاداشتی نه ده دایه وه به لکو لیخو شبون
وچاوپو شی هه بوو^(۲).

* ته نه س ده لیت: پیغمه مبهري خوا ﷺ دای به لای کومه له مندالیکدا که خه ریکی
یاری کردن بوون و سه لامی لیکردن^(۳).

* پیغمه مبهري خوا ﷺ ده فرمویت: " أن الله أوحى إلي أن تواضعوا حتى لا يفخر أحد
على أحد ولا يبغي أحد على أحد "^(۴) واته: خوی گه وره وه حی بو لا نارد مبه وه ی که خاکی
و خوبه که مزان بم بو ته وه ی که س فه خر و شانازی و ده ستدریژی نه کات به سه ر که سی تره وه.

ته نه س ده لیت: من له گه ل پیغمه مبهري خوا ﷺ دا ریم ده کرد، بوردیکی نه جرانی
لیوار زبری له به ردابوو، له وکاته دا ده شته کیه کی پی گه یشته و بورده که ی له به ری راکیشا

(۱) صححه الألباني في الشمائل رقم (۳۹۳).

(۲) أخرجه الترمذي وأحمد وصححه الألباني في الشمائل رقم (۲۹۸).

(۳) رواه مسلم.

(۴) رواه مسلم.

به توندی به شیوه یه که لیواری زبری بورده که شوینی کهوت له سهر ملی پیغممبهری خوا و وتی: ئەه ی محمد لهو مالهی خوا که پیی داوی بهشم بده، ئەویش لای کردهوهو پیی کهنی وپاشان فهرمانی کرد که پیی بهخشن^(۱).

* له غهزای ئوحد دا ددانیکی پیغممبهری خوا ﷺ شکا و سهریشی برینداربوو، جا له گهل لابردنی خوینه کهدا دهیفرموو: " چۆن گه لیك سهر فهراز دهبن که پیغممبهره کهیان بریندار بکهن و ددانی بشکینن^(۲)."

* جا پاش ئەوهی غه نیمه ی شه ری دابهش کرد به سهر خه لکیدا، پیاویک هات بو لای وپیی ووت: له م دابهش کردنه دا مه بهست بو خوا نه بووه!! پیغممبهری خواش ﷺ فهرموی: " رهحمه تی خوا له موسا بیت له راستیدا ئەو له مه زیاتر ئازار درا که چی ههر صهبری گرت^(۳)."

* ئەنهس ده لیت: کاتیك له گهل پیغممبهری خوادا ﷺ بووین له ناو مزگه وندا له وکاته دا کابرایه کی دهشته کی هات و به وهستانه وه میزی کرد له ناو مزگه وندا، جا هاوه لان دهنگیان بهرز کردهوه و تیان: بوهسته بوهسته، پیغممبهری خواش ﷺ فهرموی: " میزه که ی پی مه برن و وازی لی بهینن" پاشان بهو کابرایه ی فهرموو: " مزگه وته کان ناشین

(۱) متفق علیه.

(۲) أخرجه مسلم حدیث: ۳۴۳۳

(۳) متفق علیه.

بۆ میز وپیسی کردن به‌لکو دروست کراون بۆ خواپه‌رستی و زیکری خواو قورئان خویندن و نویت " و پاشان پرووی کرده هاوه‌لانی و فهرمووی: " له‌راستیدا ئیوه به کارئاسانکار نی‌ردراون نه‌وه‌ک بۆ کارقورس کردن، سه‌تلیک ئاو بکه‌ن به‌سه‌ر میزه‌که‌دا "(۱).

* له عایشه‌وه ده‌لیت: جوله‌که هاتن بۆ لای پیغمبه‌ری خوا ﷺ و تیان: " السام عليك " ئه‌ویش پیی وتن: " وعلیکم ". منیش وتم: " السام علیکم ولعنکم الله و غضب علیکم " پیغمبه‌ری خوا فهرمووی: " له‌سه‌رخۆبه ئه‌ی عایشه ده‌بی‌ت نه‌رم و نیان بیت ونه‌که‌یت هه‌رگیز توند و دهم پیس بیت "(۲)، له ریوایه‌تیکی تردا ده‌فه‌رمویت: " ئه‌ی عایشه نه‌رو نیان به چونکه ئه‌گه‌ر خوی گه‌وره خیری بۆ خانه‌واده‌یه‌ک بوویت ئه‌وا نه‌رم و نیانیان تی ده‌خات "(۳).

* وه له سیماکانی نه‌رمونیان و له‌سه‌رخۆیی پیغمبه‌ری خوا ﷺ ئه‌وه‌یه که ده‌فه‌رمویت: " اني لأدخل في الصلاة وأنا أريد أن أطيل ، فأسمع بكاء الصبي فأتجاوز في صلاتي مما أعلم من شدة وجد أمه من بكائه "(۴) واته: جاری وا هه‌یه ده‌چمه ناو نویتزه‌وه به‌و مه‌به‌سته‌ی که دریتی بکه‌مه‌وه به‌لام گریان مندا لیک ده‌بیستم و نویتزه‌که‌م کورت ده‌که‌مه‌وه له‌به‌ر ئه‌وه‌ی ده‌زانم دایکی چهند بیری لای مندا له‌که‌یه‌تی.

(۱) متفق علیه.

(۲) رواه البخاري

(۳) أحمد ، وهو صحيح

(۴) متفق علیه.

* جا چۆن پیغمبهری خوا ﷺ به به زهیی نییه له کاتی کدا خۆی فهرموویه تی: " بُعْثُ بِالرَّحْمَةِ " ^(۱)، واته: من به رحمت نیردرداوم. وه ههروهها ده فهرمویت: " لَا يَرْحَمُ اللَّهُ مَنْ لَا يَرْحَمُ النَّاسَ " واته: خوا رحم به که سیك ناکات که رحمی به خه لکی نه کردییت.

* وه ههروهها پیغمبهری خوا ﷺ ماچی حه سه نی کورپی عه لی کرد وله وکاته دا ته قره عی کورپی حابسی ته میمی لای بوو، وتی: من ده مندالم هه یه تا ئیستا ماچی هه یچ کامیانم نه کردوو، پیغمبهری خواش ﷺ سه یریکی کرد وفهرمووی: " مَنْ لَا يَرْحَمُ لَا يُرْحَمُ " ^(۲) واته: ته وهی رحم نه کات رحمی پی ناکریت.

وه پیغمبهری خوا ﷺ ته نانه ت به به زهیی بووه به رانه بهر ئاژه لانیس:

* پیغمبهری خوا ﷺ دای به لای وشتری کدا که پشتی دابوی له سکی (له برسیتی ولاوازیدا) و فهرمووی: " له خوا بترسن له م ئاژه لانه ".

* پیغمبهری خوا ﷺ ده فریکی لار ده کرده وه بو پشیله یه ک بو ته وهی ئاو بخواته وه و پاشان خۆیشی به پاشاوه که ی ده ستنوژی گرت.

(۱) أخرجه مسلم

(۲) متفق علیه.

* پیغمبهری خوا ﷺ فەرمووی: " **فإذا قتلتم فأحسنوا القتلة ، وإذا ذبحتم فأحسنوا**

الذبحة ، وليحدّ أحدكم شفرته وليرح ذبيحته " (۱) واتە: ئەگەر کوشتان بە جوانی وباشی بکوژن، و ئەگەریش ئازەلتان سەرپرێ بە باشی وچاکی سەرپرێن، وە با چەقۆکەتان تیربیت و سەرپراوەکەتان ئاسوودەبکەن.

* پیغمبهری خوا ﷺ فەرموویەتی: " **من رحم ذبيحة عصفور رحمه الله** " (۲) واتە:

ئەوێ بەزەیی لە کاتی سەرپرێ چۆلە کە یە کدا کردبیت ئەوا خواي گەورە بەزەیی پێدا دیتەو.

پیغمبهری خوا ﷺ له هەموو کەس بەخشندهتر و دەستکراوهر بوو وە بەتایبەت له

مانگی رەمەزاندایتر بەخشینی دەبوو (۳).

* ئەنەس دەلیت: پیغمبهری خوا ﷺ داوای هیچ شتیکی لێ نەکراو له سەر ئیسلام

ئیلا بەخشیویهتی، جارێکیان پیاویک هات بۆ لای و ئازەلیکی زۆری بە ئەندازەي نیوان دوو

شاخ پێ بەخشی له ئازەلی صدەقه، پیاوێ کەیش گەرایهوه بۆ قەومەکی و وتی: ئەي قەوم

وەرن موسلمان بن چونکە موحمەد بەشیویهک دهبەخشیت کە له هەژاری و نەداری

ناترسیت (۴).

(۱) رواه مسلم.

(۲) صحيح الجامع الصغير

(۳) البخاري.

(۴) رواه مسلم.

پیغمبهری خوا ﷺ ده فرمویت: (فوالله لو كان لي عدد هذه العضاة نعماً لقسمته بینکم ثم لا تجدوني بخيلاً ولا جباناً ولا كذاباً)^(۱). واته: سویند به خوا به ئەندازهی لق ودرکی ئەم داره گه ورهیه و شترم هه بیّت دابه شی ده کهم له نیوانتاند و نامبینن رهزیل و ترسنوک و درۆزن بم.

* پیغمبهری خوا ﷺ به شهرمتر بوو له کچیکی تازه پیگه یشتووی ناو ژوور....^(۲)

* پیغمبهری خوا ﷺ کاتیك پیاویکی بینی له دهشتاییه کدا خوی دهشورد، سه رکهوت بو سه ر مینه ر و شکور و سوپاسی خوی کرد و پاشان فرمووی: " **إن الله حيي ستير ، يحب الحياء والستر ، فإذا اغتسل أحدكم فليستر** " ^(۳) واته: خه لکینه خوی گه وره شهرمی هه یه و داپوشه ری عه یبه شه، و شهرم و داپوشینی عه یبه ی پی خۆشه، بۆیه کاتیك یه کیکتان خوی دهشوریّت با خوی داپوشیّت و کهس نه ییینیّت.

فهذه قطوف من صفاته صلى الله عليه وسلم الخَلْقِيَّة والخُلُقِيَّة فإذا كنا صادقين في محبتنا له فلنتخلق بأخلاقه وآدابه ولنتمسك بسنته صلى الله عليه وسلم.

وآخر دعوانا أن الحمد لله رب العالمين .

(۱) أخرجه البخاري

(۲) متفق عليه.

(۳) أخرجه أبو داود حديث: ۳۵۱۵ وصححه الألباني ۴۴۷